

## **Mandat for arbeidsgruppe – engangsartikler av plast**

### **Bakgrunn**

Marin forsøpling og spredning av mikroplast er et av de raskest voksende miljøutfordringene globalt. Det utgjør en trussel både mot fisk, fugl og annet dyreliv, mot sjømatressursene og mot vår egen bruk av strender og sjø. Engangsartikler av plast er del av denne utfordringen. For en rekke plastartikler er det i tillegg dårlig bruk av ressurser å produsere dem for kun én gangs bruk, selv om de ikke ender som avfall i naturen.

Regjeringen ønsker å redusere miljøkonsekvensene som følger av engangsartikler av plast. Klima- og miljøminister Ola Elvestuen tok våren 2018 initiativ til et mer forpliktende samarbeid med næringslivet for å oppnå dette. Det har siden da blitt avholdt flere dialogmøter om hvordan et slikt samarbeid kan innrettes. Det er behov for innhenting av kunnskap som grunnlag for det videre arbeidet.

I EU foreligger det nå enighet om innholdet i et direktiv om reduksjon av miljøkonsekvensene av enkelte plastprodukter (COM (2018)0340). Direktivet omhandler engangsartikler av plast og fiskeriutstyr som inneholder plast. Direktivet ventes formelt vedtatt i løpet av våren 2019. Direktivet omfatter ti grupper engangsartikler og det er foreslått ulike virkemidler for de ulike produktgruppene: Forbud mot omsetning, mål om betydelig reduksjon i forbruk, utvidet produsentansvar, produktdesign-krav, merking, og holdningsskapende tiltak. EU-direktivet gir landene en viss fleksibilitet i gjennomføringen av kravene. Blant annet er det rom for å gjennomføre flere av virkemidlene i form av frivillige avtaler mellom myndighetene og næringslivet. Det er også rom for å gå lenger i regulering enn EUs direktiv. EU-direktivet vil få betydning for Norge gjennom EØS-avtalen.

### **Arbeidsgruppe**

I samråd med næringslivet er det bestemt at det skal nedsettes en partssammensatt arbeidsgruppe som skal innhente kunnskap og gi anbefaling om tiltak som kan inngå i et mer forpliktende samarbeid mellom næringslivet og Klima- og miljødepartementet. Det overordnede formålet med arbeidet er å redusere negative miljøkonsekvenser som følge av at engangsartikler av plast havner i naturen, innsjøer og havet. Arbeidet vil også bidra positivt inn i næringslivets arbeid med innovasjon og bærekraftige løsninger.

Arbeidet skal ta utgangspunkt i EUs direktiv om reduksjon av miljøkonsekvensene av enkelte plastprodukter. I arbeidet skal gruppen legge til grunn definisjonen av "plast" og "engangsartikkel av plast" i artikkel 3 (1) og (2) i direktivet. Arbeidsgruppen skal ikke vurdere tiltak mot fiskeriutstyr.

De mest sentrale nærings- og arbeidstakerorganisasjonene vil sitte i arbeidsgruppen, dvs. NHO, NHO Mat og Drikke, Norsk Industri, Virke, LO/Industri Energi og LO/Norsk Nærings- og Nytelsesmiddelarbeiderforbund. WWF vil representere miljøorganisasjonene. I tillegg vil Hold Norge Rent delta. Miljødirektoratet vil delta som observatør med talerett.

Ved behov ber vi arbeidsgruppen om å trekke inn ekstern kompetanse fra andre relevante fagmiljøer. Klima- og miljødepartementet lønner sekretær for arbeidet, og vil finansiere

enkelte utredninger for gruppen. Arbeidsgruppen tar kontakt med departementet for å avklare finansieringsbehov, så snart den har oversikt over hva de ser som nødvendige behov for innhenting av kunnskap.

Det skal avholdes minst to statusmøter med Klima- og miljødepartementet, hvorav ett når gruppen har avklart behov for innhenting av kunnskap.

Arbeidsgruppen skal:

- Vurdere tiltak og virkemidler for å redusere miljøkonsekvenser av engangsartikler av plast som kan egne seg for en avtale mellom Klima- og miljødepartementet og næringslivet, innenfor de mulighetene direktivet gir.
- Vurdere tiltak som kan inngå i en avtale mellom departementet og næringslivet om engangsartikler for aktuelle produktgrupper som ikke er omfattet av direktivet.
- Vurdere behovet for økt kunnskap om konsekvenser av ulike tiltak, inkludert miljøkonsekvenser av alternative materialer. Mulighetene for sortering og materialgjenvinning av ulike materialer skal tas i betraktning så langt det foreligger kunnskap om dette.
- Vurdere hvordan tiltakene mest hensiktsmessig kan følges opp, inkludert rapportering av resultater.

På denne bakgrunn skal følgende gjennomføres:

1. Representantene for næringslivet skal selv vurdere hvilke tiltak som kan settes i verk umiddelbart basert på dagens kunnskap, og komme med forslag til en intensjonsavtale om dette. Frist for dette arbeidet er 15. september 2019.
2. Arbeidsgruppen skal identifisere områder hvor det er behov for mer kunnskap, og sette ut oppdrag om dette.
3. Arbeidsgruppen skal innenfor rammen av mandatet gi en anbefaling om tiltak og virkemidler for å redusere miljøkonsekvenser av engangsartikler av plast. Frist for dette er 1. mars 2020.